ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2022 (ކެމިކަލް ހަތިޔާރު މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)

ކޮޕީރައިޓް © 2023 އަލްމީޒާ

އަށްވަނަ ބާބު

އިބްތިދާއީ މާއްދާތައް

ތަޢާރުފާއި ނަން

1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކެމިކަލް ހަތިޔާރު ތަރައްޤީކުރުމާއި، އުފެއްދުމާއި، ރައްކާކުރުމާއި، ބޭނުންކުރުން މަނާކުރުމާއި އެތަކެތި ނައްތާލުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތްތަކާއި އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ "ކެމިކަލް ހަތިޔާރު މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައިވާ ކެމިކަލް ހަތިޔާރާބެހޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އިންސާނުންނަށާއި ތިމާވެށްޓަށް ބޮޑު ގެއްލުންދެނިވި ކެމިކަލް ހަތިޔާރު ކަނޑައަޅައި، އެތަކެތި ތަރައްޤީކުރުމާއި، އުފެއްދުމާއި، ރައްކާކުރުމާއި، ބޭނުންކުރުން މަނާކުރުމުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ށ) ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައިވާ ކެމިކަލް ހަތިޔާރާބެހޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ މައްޗަށް ލާޒިމުކުރާ ޒިންމާތައް ތަންފީޒުކުރުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުން؛

(ނ) ކެމިކަލް ހަތިޔާރު އުފެއްދާ ނުވަތަ ގެންގުޅޭ ނުވަތަ ބޭނުންކުރާ ނުވަތަ އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދާ ފަރާތްތަކަށް ހުކުމް ދިނުމުގައި އަދަބުތަކާ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ރ) ކެމިކަލް ހަތިޔާރު އުފެއްދުމުގައި ނުވަތަ ގެންގުޅުމުގައި ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމުގައި ބަޔަކު ފުރުޞަތުދޭން ނިޒާމު ޤާއިމުކޮށް ކެމިކަލް ހަތިޔާރު ނައްތާލުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތްތައް ބަޔާންކުރުން؛

(ބ) މި ޤާނޫނުގައި މަނާކޮށްފައިވާ ކަންކަން ކުރާ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅޭނެ ނިޒާމު ޤާއިމުކުރުން.

ޤާނޫނު ހިނގާނެ ދާއިރާ

3. އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުން ކުރާ ނުވަތަ ނުކުރާ ޢަމަލުތަކާއި ކަންކަމުގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނު ހިނގާނެއެވެ.

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދުގައިވާ ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޚްތިޔާރު ހިނގާ ތަންތަނުގައި ހުރި ބޯޓެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ކޮންމެ ޝަޚްޞެއް؛

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދުން ބޭރުގައި ވިޔަސްވެސް، ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޚްތިޔާރު ހިނގާ ދިވެހި ކޮންމެ ރައްޔިތެއް.

ޖަދުވަލުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކެމިކަލްގެ ބާވަތްތައް

4. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1، 2 އަދި 3 ގައި ހިމެނޭނީ މުޢާހަދާގެ ޝެޑިއުލް 1، ޝެޑިއުލް 2 އަދި ޝެޑިއުލް 3 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަންނަނިވި ކެމިކަލްގެ ބާވަތްތަކެވެ.

(1) ޖަދުވަލު 1 (މުޢާހަދާގެ ޝެޑިއުލް 1)؛ މި ޖަދުވަލުގައި ހިމެނޭނީ، މުޢާހަދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކެމިކަލްތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލްގެ ބާވަތްތަކެވެ. މި ބާވަތުގެ ކެމިކަލް އުފެއްދުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރެވޭނީ ދިރާސާއާއި ކުރުމަށް ނުވަތަ ސިއްޙީ ފަރުވާއާއި ކުރުމަށް ނުވަތަ ބޭހުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅެއް އެޅުމުގައި ބޭނުންކުރުމަށެވެ.

(2) ޖަދުވަލު 2 (މުޢާހަދާގެ ޝެޑިއުލް 2)؛ މި ޖަދުވަލުގައި ހިމެނޭނީ، މުޢާހަދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކެމިކަލްތަކުގެ ތެރެއިން ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލްތައް (2A ގެ ބާވަތްތަކާއި، މުޢާހަދާގެ ޝެޑިއުލް 1 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލްގެ ބާވަތްތަކުގެ ނުވަތަ ޝެޑިއުލް 2 ގެ 2A ގައި ހިމެނޭ ބާވަތްތަކުގެ ޕްރިކަރސަރ ކެމިކަލް 2B ގެ ބާވަތްތަކެވެ. މި ބާވަތުގެ ކެމިކަލްތަކަކީ ވިޔަފާރީ މަސައްކަތްތަކުގައި މަދު މިންވަރަކަށް ބޭނުންކުރާ ކެމިކަލްގެ ބާވަތްތަކެވެ.

(3) ޖަދުވަލު 3 (މުޢާހަދާގެ ޝެޑިއުލް 3)؛ މި ޖަދުވަލުގައި ހިމެނޭނީ، މުޢާހަދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކެމިކަލްތަކުގެ ތެރެއިން ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލްތައް (3A ގެ ބާވަތްތަކާއި، މުޢާހަދާގެ ޝެޑިއުލް 1 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލްގެ ބާވަތްތަކުގެ ނުވަތަ ޝެޑިއުލް 2 ގެ 2B ގައި ހިމެނޭ ބާވަތްތަކުގެ ޕްރިކަރސަރ ކެމިކަލް 2B ގެ ބާވަތްތަކެވެ. މި ބާވަތުގެ ކެމިކަލްތަކަކީ ވިޔަފާރީ މަސައްކަތްތަކުގައި ގިނަ އަދަދަކަށް ބޭނުންކުރާ ކެމިކަލްގެ ބާވަތްތަކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުޢާހަދާގެ އެއްވެސް ޝަރުޠަކަށް އިސްލާޙެއް ގެނެވިއްޖެނަމަ، އެ އިސްލާޙަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް، މުޢާހަދާގެ ޝަރުޠުތަކަށް އެ އިސްލާޙު ގެނެވުނު ތާރީޚުން 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި، ކެމިކަލް ވެޕަންސް ޔުނިޓުން ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ދެވަނަ ބާބު

ކެމިކަލް ވެޕަންސް ޔުނިޓް

ކެމިކަލް ވެޕަންސް ޔުނިޓް

5\. (ހ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގެ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި، މިނިސްޓްރީގެ ދަށުގައި ޚާއްސަ ޔުނިޓެއް "ކެމިކަލް ވެޕަންސް ޔުނިޓް" ގެ ނަމުގައި އުފެދިގެންދާނެއެވެ.

(ށ) ކެމިކަލް ވެޕަންސް ޔުނިޓް ހިނގާނީ މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން މިނިސްޓަރަށް ޖަވާބުދާރީވާ ގޮތަށެވެ. އަދި އެ ޔުނިޓުގެ ހިންގުމުގެ ކަންކަމަށް ޒިންމާވާނެ ފަރާތެއް މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓަރު އައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ކެމިކަލް ވެޕަންސް ޔުނިޓުގެ މަސައްކަތްތައް ހިނގާނެ ގޮތް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފެދޭ ކެމިކަލް ވެޕަންސް ޔުނިޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ އިދާރީ އަދި މާލީ އިންތިޒާމުތައް މިނިސްޓްރީން ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.

ކެމިކަލް ވެޕަންސް ޔުނިޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

6\. ކެމިކަލް ވެޕަންސް ޔުނިޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ދޫކުރަންޖެހޭ ލައިސަންސްތަކާއި ރެޖިސްޓްރޭޝަންތައް މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ދޫކުރުން؛

(ށ) މުޢާހަދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއިން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި ޤައުމީ ފެންވަރުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް އެކުލަވާލުމާއި ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކާއި ކޯޑިނޭޓްކުރުމާއި، އެކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން އޯގަނައިޒޭޝަން ފޯރ ދަ ޕްރޮހިބިޝަން އޮފް ކެމިކަލް ވެޕަންސް (އޯގަނައިޒޭޝަން) އަށް ގަވާއިދުން ފޮނުވަންޖެހޭ ރިޕޯޓުތައް ފޮނުވުން؛

(ނ) މުޢާހަދާގެ މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ފަންނީ މާހިރުންނާއި ތަޖުރިބާކާރުންގެ ޚިދުމަތާއި އެހީތެރިކަން ހޯދުން؛

(ރ) މުޢާހަދާގެ ދަށުން ދިވެހި ދައުލަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމަކަމާއެކު އަދާކުރުން؛

(ބ) ކެމިކަލް ހަތިޔާރާބެހޭ [illegible] މުޢާހަދާގައި ޝާމިލުވެފައިވާ އެހެނިހެން ދައުލަތްތަކާ މަސައްކަތްކުރުން؛

(ޅ) މުޢާހަދާގެ ދަށުން، އޯގަނައިޒޭޝަނާއި މުޢާހަދާގައި ޝާމިލުވެފައިވާ އެހެނިހެން ދައުލަތްތަކާ ކޯޑިނޭޓްކުރަންޖެހޭ [illegible]؛

(ކ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ [illegible]؛

(އ) [illegible]؛

(ވ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ [illegible] އިންސްޕެކްޝަންތަކާއި ތަޙްޤީޤު ހިންގުން؛

(މ) މުޢާހަދާގެ ދަށުން އޯގަނައިޒޭޝަނަށް ފޮނުވަންޖެހޭ ރިޕޯޓުތަކާއި އަދި ރިޕޯޓުތަކާ ބެހޭގޮތުން

މަޢުލޫމާތުތައް އެއްކުރުން؛

(ކ) މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ނަރުކޯޓިކު ކެމިކަލްތަކާއި އޭގެ ޕްރިކާސަރސްއާއި، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޓްރާންސިޓް އޭރިޔާ ކެމިކަލްތަކާ ގުޅޭގޮތުން މުޢާމަލާތުގެ މަޤްސަދު ހާސިލުކުރުމަށް އެކުލަވާލަންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާއި އެނގޭނެގޮތް އެކުލަވާލުން؛

(ގ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި މުޢާމަލާތުކުރާ ފަރާތްތައް ރަޖިސްޓްރީކުރަންޖެހޭ ގޮތް ޤާއިމްކުރުން؛

(ޅ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރަންޖެހޭ ޕްރޮސީޖަރތައް ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(ނ) ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިންސްޕެކްޝަނުން ކުރިއަށްގެންދާ ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި އެއްބާރުލުންދީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(ރ) މި ޤާނޫނާއި ގުޅޭގޮތުން ޢަމަލުކުރަމުންދާ ކެމިކަލް ޕްރިކާސަރ ޑްރަގްސް ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އެހެނިހެން މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުން.

ކެމިކަލް ޕްރިކާސަރ ޑްރަގްސްގެ ބާރުތައް

7. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކެމިކަލް ޕްރިކާސަރ ޑްރަގްސް އަންނަނިވި ބާރުތައް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން އެއްވެސް ފަރާތަކުން އަދާކުރަމުން ނިޔާކަމަކަށް ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ ޖިންމާއެއް ފަރާތަކުން އަދާނުކުރަމުން ނިޔާކަމަކަށް ކެމިކަލް ޕްރިކާސަރ ޑްރަގްސް ފިޔަވަޅު ހިންދުއްގައި، ކުރިއަށްގެންދާނެ ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް ... އެ ގޮތުން ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި ހިފެހެއްޓުމަށް އެއްބޯޓަކު ހިފެހެއްޓުމަށް ސާމްޕަލް ނެގުން؛

(ށ) މި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އެތެރެކުރާ ނުވަތަ ބޭރުކުރާ ކަމަށް ބެލެވޭ ތަކެތި ބޭންކުރުމަށް ކަނޑައެޅުމާއި، އެތަކެތި ނައްތާލުމަށް އެންގުމާއި ނައްތާލުން؛

(ނ) ވަކި ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިގައިވާ، މުޢާމަލާތު ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުކުރުމުގެ ކުރިން ބޭނުންވާ ކަމަކަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކެމިކަލް ޕްރިކާސަރ ޑްރަގްސް ޤަބޫލުކުރާ ކަމަށް މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އެ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިން އެދުން؛

(ރ) ނަރުކޯޓިކު ކެމިކަލްތައް ނުވަތަ އޭގެ ޕްރިކާސަރސްތައް ގެންގުޅޭ ޖަހާޒުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު އެކަށީގެންވާ ޕޯޓަލަކުން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ލާޒިމްކުރުން؛

(ބ) މުޢާމަލާތުގެ ދަށުން ހުއްދަކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ޖަހާޒުތައް ބަހައްޓާފައިވާ ތަނަކަށް، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކުރާ ކެމިކަލް ޕްރިކާސަރސް ހުރުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2 އަދި 3 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކެމިކަލް ނުވަތަ އޭގެ ޕްރިކާސަރސް ހުރުމާއި، ނުވަތަ ފިލާވަޅު، ނުވަތަ ބަލައިގެން، ނުވަތަ ބަރަމްބަކީ، ނުވަތަ އެއްވެސް އަނެއްވެސް ހުރުމުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރާ ދިމާވެފައިވާ ތަންތަނަށް ވަދެ ބެލުން.

މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އެދުމުގެ ބާރު

8. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2 އަދި 3 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކެމިކަލްތައް ނުވަތަ އެފަދަ ކެމިކަލްތަކުގެ ޕްރިކާސަރ ކެމިކަލްތައް، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ޓްރާންސިޓް އޭރިޔާ ކެމިކަލްތައް، ކެމިކަލް ހޯލްޑަރސް، ކެމިކަލް އެފަދަ ޕްރިކާސަރތައް ހުރިތަން ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ޓްރާންސިޓް ސަރަހައްދު، ނުވަތަ ފިޔަވަޅު ނުވަތަ ޕްރިކާސަރސް ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކުން ނުވަތަ އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން އެފަދަ މުޢާމަލާތުތަކާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އެންގުމުގެ ބާރު ކެމިކަލް ޕްރިކާސަރ ޑްރަގްސް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކެމިކަލް ޕްރިކާސަރ ޑްރަގްސް އަންގާ އެންގުމަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގައި، އެއްވެސް ފަރާތަކުން ދޮގު ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ ބަޔާން ކެމިކަލް ޕްރިކާސަރ ޑްރަގްސް ހުށަހެޅުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

ތިންވަނަ ބާބު

ވެރިސަރުކާރުގެ ދަރުމަވެރިކަމުގެ އުސޫލުތައް

ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ ކުލިނެގުން	**9.**	މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހުއްދަކުރުވިފައިވާ ބޭނުމަކަށް އަދި މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކުލިނެގުން ފީސް ދެއްކުން ދޫކުރެވިފައިވާ ލައިސަންސްގައި އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ފިޔަވައި، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުލިނެގުމާ އުފެއްދުން ނުވަތަ ހޯދުން ނުވަތަ ބެހެއްޓުން ނުވަތަ އެކްސްޕޯޓްކުރުން ގެންދިއުމުގައި ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
ޖަދުވަލު 2 އަދި 3 ގައި ހިމެނޭ ކުލިނެގުމަކާއި ޖަދުވަލުތަކުގައި ހިމެނޭވައިރުގާ ޕްރޮޑަކްޓް ސްޕެސިފިކް ކުލިނެގުން	**10.**	(ހ) މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 އަދި 3 ގައި ހިމެނޭ ކުލިނެގުމަކާއި މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުތަކުގައި ހިމެނޭވައިރުގާ ޕްރޮޑަކްޓް ސްޕެސިފިކް ކުލިނެގުމަކާ ގުޅިގެން މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކުލިނެގުން ފީސް ދެއްކުން ދޫކުރާ ލައިސަންސްގައި ބަޔާންކޮށް ނުވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ވުރެ އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
		(1) ހުއްދަކުރުވިފައިވާ ބޭނުމަކަށް އަހަރަކު 1 (އެކެއް) ކިލޯގްރާމަށްވުރެ ގިނައިން މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގެ 2A ގައި '*' އިން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކުލިނެގުމުގެ އުފެއްދުން ނުވަތަ ޕްރޮސެސްކުރުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރުން؛
		(2) ހުއްދަކުރުވިފައިވާ ބޭނުމަކަށް އަހަރަކު 100 (ސަތޭކަ) ކިލޯގްރާމަށްވުރެ ގިނައިން މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގެ 2A ގައިވާ އެހެން ކުލިނެގުމުގެ އުފެއްދުން، ޕްރޮސެސްކުރުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރުން؛
		(3) ހުއްދަކުރުވިފައިވާ ބޭނުމަކަށް އަހަރަކު 1 (އެކެއް) ބަންޑަލަށްވުރެ ގިނައިން މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގެ 2B ގައިވާ ކުލިނެގުމުގެ އުފެއްދުން، ޕްރޮސެސްކުރުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރުން؛
		(4) ހުއްދަކުރުވިފައިވާ ބޭނުމަކަށް އަހަރަކު 30 (ތިރީސް) ބަންޑަލަށްވުރެ ގިނައިން މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 3 ގައިވާ ކުލިނެގުމުގެ އުފެއްދުން؛
		(5) 200 (ދުއިސައްތަ) ބަންޑަލަށްވުރެ ގިނައިން މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުތަކުގައި ހިމެނޭވައިރުގާ ޕްރޮޑަކްޓް ސްޕެސިފިކް ކުލިނެގުން ނުވަތަ ޖަދުވަލުތަކުގައި ހިމެނޭވައިރުގާ ޕްރޮޑަކްޓް ސްޕެސިފިކް ކުލިނެގުމުގެ ޑެރިވޭޓިވް ޕްރޮޑަކްޓް، ސަޕްލިމަންޓް ނުވަތަ ފޯމިއުލާގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ހިމެނޭ ކުލިނެގުން 30 (ތިރީސް) ބަންޑަލަށްވުރެ ގިނައިން ސިންތެޓިކް ގޮތުގައި ތައްޔާރުކޮށް އުފެއްދުން.
		(ށ) ހުއްދަކުރުވިފައިވާ ބޭނުމަކަށް، ހިނގަމުންދާ އަހަރުން ފެށިގެން ފަސްކޮޅަށް 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ ކުލިނެގުމުގެ އަންނަނިވި މިންވަރަށް އުފެއްދުމާއި، ނުވަތަ ޕްރޮސެސްކުރުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށްވާނަމަ، އެ ފަރާތަކުން މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ލައިސަންސް ހޯދަންވާނެއެވެ.
		(1) މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގެ 2A ގައި '*' އިން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކުލިނެގުމުގެ 1 (އެކެއް) ކިލޯގްރާމް؛
		(2) މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގެ 2A ގައި ހިމެނޭ އެހެން ކުލިނެގުމުގެ 100 (ސަތޭކަ) ކިލޯގްރާމް؛
		(3) މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގެ 2B ގައި ހިމެނޭ ކުލިނެގުމުގެ 1 (އެކެއް) ބަންޑް.
		(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރާއި (4) ވަނަ ނަންބަރާއި (5) ވަނަ ނަންބަރު އެހެން އިންތިޒާމެއް، އެއްވެސް އެހެން އެއްޗެއް އުފެއްދުމާއި، ޕްރޮސެސްކުރުމާއި، ބޭނުންކުރުމުގައި އެއްކޮށް ކުލިނެގުމަކުގައި 30% (ތިރީސް އިންސައްތަ) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަދުން މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގެ 2B ގައި ހިމެނޭ ކުލިނެގުން ނުވަތަ ޖަދުވަލު 3 ގެ ކުލިނެގުން ހިމެނޭނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ލައިސަންސް ހޯދަން ނުޖެހޭނެއެވެ.
ކުލިނެގުން އިމްޕޯޓުކުރުމާއި އެކްސްޕޯޓުކުރުން	**11.**	މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުލިނެގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓުކުރުން ނުވަތަ އެކްސްޕޯޓުކުރުން، މި ގަވާއިދާއި މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުލިނެގުން ފީސް ދެއްކުން ދޫކުރާ ލައިސަންސް ހޯދުމަށްފަހު އެ ލައިސަންސްގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
ލައިސަންސް ދޫކުރުން	**12.**	(ހ) މި ގަވާއިދުގެ 9 ވަނަ މާއްދާއާއި، 10 ވަނަ މާއްދާ އަދި 11 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ލައިސަންސް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ ކުލިނެގުން ފީސް ދެއްކުން ހުށަހަޅެވެ. އަދި އެފަދަ ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅާނީ ހުށަހެޅުންތަކާ ގުޅިގެން މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޕީ ނަމްބަރުގެ ބަދަލު އެ ހުށަހަޅާ ފަރާތެއްގެ ފަރާތުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ލައިސަންސް ދޫކުރުމާއި، އެ ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރާނެ ކަންކަމާއި، ލައިސަންސްގެ މުއްދަތާއި، ލައިސަންސްގެ ޝަރުޠުތަކާއި، ލައިސަންސް ސަސްޕެންޑްކުރެވޭ ހާލަތްތައް، ނުވަތަ ބާޠިލުކުރެވޭ ހާލަތްތައް، ނުވަތަ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވޭ ހާލަތްތަކާއި، އެކަންކަމާގުޅޭ އިޖުރާއަތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ލައިސަންސް ދޫކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މަސްލަހަތު ފުށުއެރުމުން އެއްކިބާވުން

13. މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ މަސައްކަތަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު، ނުވަތަ ހަވާލާވެފައިވާ ތަނެއްގައި މަސައްކަތްކުރުމާއި އެފަދަ ތަނެއް ހިންގުމާއި، އެފަދަ ތަނެއްގެ ހިއްސާދާރަކަށްވުމާއި، އަދި އެފަދަ ތަނަކަށް ވަޒީފާދިނުން، ނުވަތަ ވިޔަސް ޙިސާބުގައި އެ ފަރާތަކަށް ކުރާ މަސައްކަތާ ގުޅިގެން މަސްލަހަތު ފުށުއަރާ އެއްވެސް ކަމެއް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

ރަޖިސްޓްރީކުރުން

14. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2 ނުވަތަ ޖަދުވަލު 3 ގައިވާ ކެމިކަލެއް ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލުތަކުގައި ހިމެނިފައިނުވާ ޑިސްކްރީޓް އޯގަނިކް ކެމިކަލެއް މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މިންވަރަށްވުރެ އިތުރަށް އުފެއްދުން، ޕްރޮސެސްކުރުން، ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ ކެމިކަލް ފެސިލިޓީއެއް ރަޖިސްޓަރީގައި ރަޖިސްޓްރީވެފައި ހުންނަން ވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކެމިކަލް ފެސިލިޓީ ރަޖިސްޓަރީގައި ރަޖިސްޓްރީކުރުމާބެހޭ އިޖުރާއަތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ހުއްދަދެވިފައިވާ ބޭނުން

15. މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ހުއްދަދެވިފައިވާ ބޭނުންތައް ކަމަށް ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި ކަންކަމެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެ ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލްތަކުގެ ބާވަތްތައް އަންނަނިވި ބޭނުންތަކަށް:

(1) ދިރާސާއެއް ކުރުމަށް؛

(2) ސިއްޙީ ފަރުވާއެއް ކުރުމަށް؛

(3) ބޭހުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް؛

(4) ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެ ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލްތަކުގެ ބާވަތްތައް ފިޔަވައި އެހެން ޖަދުވަލުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލްތަކާއި ޕްރިކާސަރ ކެމިކަލްތައް އަންނަނިވި ބޭނުންތަކަށް:

(1) ސިނާއީ ނުވަތަ ދަނޑުވެރިކަމުގެ ދާއިރާގެ މަސައްކަތްތަކަށް؛

(2) ދިރާސާއެއް ކުރުމަށް؛

(3) ސިއްޙީ ފަރުވާއެއް ކުރުމަށް؛

(4) ބޭހުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް؛

(5) ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް. ހާއްސަކޮށް ނުރައްކާތެރި ކެމިކަލްތަކުންނާއި ކެމިކަލް ހަތިޔާރުތަކުން ރައްކާތެރިވުމަށްޓަކައި ބޭނުންތަކަށް؛

(6) ކެމިކަލް ހަތިޔާރު ނުވަތަ ކެމިކަލްތަކުގެ ވިހަ މާއްދާތައް ބޭނުންކުރުމާ އެއްވެސް ގުޅުމެއް ނެތް ހަނގުރާމައިގެ ބޭނުންތަކަށް؛

(7) ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކުން ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ ބޭނުންތަކަށް؛

(8) އުނޫންވެސް ބެލެހެއްޓުމުގެ ބޭނުންތަކަށް.

ހަތަރުވަނަ ބާބު
މައުލޫމާތު ހާމަކުރުމާއި ފޯރުކޮށްދިނުން

މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން

16. އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކެމިކަލްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ހިންގާ ހަރަކާތްތަކާއި، ޕްރޮޑަކްޝަން އޯގަނިކް ކެމިކަލްތަކާއި ކެމިކަލް ފެސިލިޓީތަކުގެ މައުލޫމާތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބަލަހައްޓައި، ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮންވެންޝަން ކޮންމެ އަހަރަކު ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ކެމިކަލެއް ގުޅުންހުރި ހަރަކާތެއް ހިންގާ ކޮންމެ ފަރާތެއް؛

(ށ) އަހަރަކު 200 (ދުއިސައްތަ) ޓަނަށްވުރެ ގިނައިން އެއްވެސް ކެމިކަލެއް ނުވަތަ ޝެޑިއުލް ކެމިކަލް ކެމިކަލެއް އުފައްދާ ފަރާތްތަކާއި؛ އަދި

(ނ) އަހަރަކު 30 (ތިރީސް) ޓަނަށްވުރެ ގިނައިން މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ފޮސްފަރަސް، ސަލްފަރ ނުވަތަ ފްލޯރިން އެކުލެވޭ އެއްވެސް ޝެޑިއުލް ކެމިކަލް ކެމިކަލެއް އުފައްދާ ފަރާތްތައް.

އޯގަނައިޒޭޝަނަށް ހާމަކުރަންޖެހޭ މައުލޫމާތު

17. (ހ) މި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޯގަނައިޒޭޝަން ފޯ ދަ ޕްރޮހިބިޝަން އޮފް ކެމިކަލް ވެޕަންސްއަށް ހާމަކުރަންޖެހޭ މައުލޫމާތުތަކާއި ޑިކްލެރޭޝަންތަކާއި، ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮންވެންޝަން މައުލޫމާތު ސަރުކާރުން ނުވަތަ ފޯރުކޮށްދިނުމުން އެކުލެވޭ ފަރާތްތަކުގެ ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރުމާއި ނުވަތަ އެކުލެވޭ ފަރާތްތަކުން އަންގައިދިނުމަށް، އެ މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކެމިކަލްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ އެ ކެމިކަލްތަކުގެ ޕްރޮޑަކްޝަނަކާ ގުޅޭގޮތުން ތަފާތުކުރާ ހާމަކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި މައުލޫމާތުތަކާއި ރިޕޯޓްތައް އަދި ޝެޑިއުލް ކެމިކަލް ކެމިކަލް އުފެއްދުމާ ގުޅޭގޮތުން އޯގަނައިޒޭޝަން ފޯ ދަ ޕްރޮހިބިޝަން އޮފް ކެމިކަލް ފެސިލިޓީސްގެ މުއާހަދާއިން ދަޢުވަތު ދެވޭނެ އެނގޭގޮތުގެ މައުލޫމާތުތަކާއި ރިޕޯޓްތައް މުއާހަދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަރުތީބުން، އެ އޯގަނައިޒޭޝަނަށް ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮންވެންޝަން ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

މައުލޫމާތުގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން

18. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްކުރާ ނުވަތަ ހޯދާ އެއްވެސް މައުލޫމާތެއް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް، މި ޤާނޫނާ ހިލާފަށް، ސިޔާސީ ނުވަތަ ތިޔާރީ ނަފާ ލިބޭ ގޮތަށް، އެ މައުލޫމާތުގެ ސިއްރުކަން ހިފެހެއްޓުމާއި ހާމަކުރުން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަށް އިސްތިސްނާއެއް، މި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން، އެންމެ މަސްއޫލިއްޔަތު އޮންނަ ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާ ނުވަތަ މުއާހަދާގެ ދަށުން އޯގަނައިޒޭޝަނަށް ހާމަކުރަންޖެހޭ މައުލޫމާތު މި މާއްދާ ހިލާފު ނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ހިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، އެ ކުށަކީ އަދަބުގެ ދަރަޖަ ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއް 200000/- (ދެލައްކަ) ރުފިޔާ އިން ފެށިގެން 400000/- (ހަތަރުލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން ނުވަތަ 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހާއި 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު
ބަލައި ފާސްކުރުން

ބަލައި ފާސްކުރާނެ ގޮތްތައް

19. މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލްކުރުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުން ގޮތްތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލުތަކުގައިވާ ކެމިކަލް ބޭނުންކުރާ ނުވަތަ ކެމިކަލް ހިފެހެއްޓުން ގެންގުޅޭ ނުވަތަ އުފައްދާ ނުވަތަ ރައްކާކުރާ ތަންތަން ބަލައި ފާސްކުރެވިދާނެއެވެ.

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުން ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(ނ) އޯގަނައިޒޭޝަން ފޮރ ދަ ޕްރޮހިބިޝަން އޮފް ކެމިކަލް ވެޕަންސް އާއި ދިވެހިރާއްޖެއާ ދެމެދު ސޮއިކުރެވޭ ފެސިލިޓީ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންސްޕެކްޓަރުން މެދުވެރިކޮށް ބަލައި ފާސްކުރުން.

ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ބާރު

20. މި ޤާނޫނު ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ކޮމިޓީން ހުއްދަދޭ މީހަކަށް، ކުރިން ނޯޓިސް ދީގެން ހުއްދަ ދީފައިވާ ވަގުތުތަކުގައި، އެ ތަނެއްގައި ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮންވެންޝަނާ ބެހޭ ކަންތައްތަކާ ގުޅުންހުރި ކޮންމެ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު އެ މީހަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) ތަންތަނަށް ވަދެ ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(ށ) ތަކެތި ތަޙުލީލުކޮށް އެތަކެތީގެ ސާމްޕަލް ނެގުން؛

(ނ) ތަކެތި ސީލުކުރުން؛

(ރ) ލިޔެކިޔުން ބަލައި، ބޭނުންވާ ލިޔެކިޔުން ނަކަލުކޮށް ލިޔެކިޔުން ގެންދިޔުން؛

(ބ) ލިޔެކިޔުމުގެ ނުވަތަ ލިޔެކިޔުމުގެ ބައެއްގެ ކޮޕީ ހެއްދުން؛

(ޅ) ބަލައި ފާސްކުރާ ތަނުގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކާ އިންޓަވިއުކުރުމާއި އެ އިންޓަވިއުތައް ރެކޯޑުކުރުން؛

(ކ) އިލެކްޓްރޯނިކް އާލާތްތައް ހިފެހެއްޓުމުން ބަލައި ފާސްކުރާ ތަނުގައި ބޭނުންކުރާ އާލާތްތައް އޮޕަރޭޓްކުރުން؛

(އ) ފޮޓޯނެގުމާއި، ވީޑިއޯ ރެކޯޑުކުރުން؛

(ވ) ބަލައި ފާސްކުރާ ތަނުގެ ވެރިފަރާތާއި ފަރާތްތަކާއި އޮފީސަރުންނަށް ކޮންޓްރޯލުކުރުމާއި ހިފެހެއްޓުމަށް މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން އަމަލުކުރުމުގެ ގޮތުން ހުށަހަޅާ އެހެނިހެން ކަންކަން ކުރުން.

ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ކާޑު އަލުން ހޯދުން

21. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާ އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ތަނަކަށް ވަދެވޭނީ، އެ ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އެ ތަން ހިންގާ ފަރާތުން ހުއްދަ ނުދީފިނަމަ، ކޯޓަކުން ވޮރަންޓެއް ދީގެން، ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮންވެންޝަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބު އަދާކުރުމަށް އެ ތަނަކަށް ވަނުމަށް ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް ކޯޓަށް ކޯޓުން ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން، އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ހަމަވާކަން ކޯޓަށް ދެނެގަނެވެން އޮންނަނީ ފުރިހަމަވުމުން އަމުރެއް ނެރެދިނުން ކުރެވޭނެއެވެ.

(1) ބަލައި ފާސްކުރަން ބޭނުންވާ ތަނުގެ ވެރިފަރާތް، އެ ތަނެއް ހިންގާ ފަރާތުން ހުއްދަ ނުދީފައިވުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮންވެންޝަން ކަނޑައަޅާ ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވުން؛

(2) އެ ތަނެއްގެ ވެރި ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ތަނެއް ބޭނުންކުރާ، ވެރިފަރާތް، ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ހުއްދަ ނުދީފައިވާ ސަބަބު ލިޔުމުން ނުވަތަ ސާފުކޮށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވުން؛ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮންވެންޝަން ކަނޑައަޅާ ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ތަނެއްގައި މި ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ކަމެއް ކުރަމުންދާކަން ކަށަވަރުވާނަމަ، ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ސަބަބު ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮންވެންޝަން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ކޯޓު އަމުރެއްގައި، ވަކި ސަބަބެއްކަމަށްއެހެން ނުވަތަ ޝަރުޠެއްކަމާ ނުލައި އެ ތަނެއް ވަކި ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމުގެ އިތުރުން ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެގޮތަށް އަމުރެއްގައި އެ އަމުރު ދިމާއްސުރުން މުއްދަތު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންސްޕެކްޓަރުން ކުރިއަށްގެންދާ ބަލައި ފާސްކުރުމަކާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ތަނަކަށް ވަނުމަށް، އެ ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އެ ތަން ހިންގާ ފަރާތުން ހުއްދަ ނުދީފިނަމަ، އެ ތަނަކަށް ވަނުމަށް ކޯޓު އަމުރެއް ހޯދަންވާނެއެވެ. އެ ބޭނުމަށް ކޯޓު އަމުރަށް އެދުމުން އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮންވެންޝަނެވެ. އަދި އެގޮތަށް ބޭނުމެއްގައިވެސް، މި މާއްދާގެ (ށ)، (ނ) އަދި (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށް

ކަންކަން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭނެއެވެ.

ބަލައި ފާސްކުރުމަށް އެހީތެރިވުން

22. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރިއަށްގެންދާ ބަލައި ފާސްކުރުންތަކުގައި، އެ ތަނަކާ ބައިވެރިވާ އިސްވެރިޔާތަކަށް ނުވަތަ އެ ތަނެއްގެ މުވައްޒަފުން، ނުވަތަ އެ ތަނެއްގައި ހުރި ކޮންމެ ފަރާތަކުންވެސް، މުޢާމަލާތުގައި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގޮތުގެމަތިން އިންސްޕެކްޓަރުން ކުރިއަށްގެންދާ ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ މަސައްކަތަށް އެއްބާރުލުން ދޭންވާނެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންސްޕެކްޓަރުން ކަނޑައެޅުން

23. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިންގާ ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި ބަރާބަރަށް ބައިވެރިވުމަށް، އެކަމަށްޓަކައި މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ އިންސްޕެކްޓަރުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ ކޮންމެ އިންސްޕެކްޓަރަކަށް، އޮތޯރިޓީ މިނިސްޓަރު ބައްލަވާހަމަޖެއްސެވުމަށް ފަރާތްތަކަށް އަންގައިދޭ ލިޔުމެއް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔުން، އިންސްޕެކްޓަރުންގެ މަސައްކަތުގެ ވަގުތުތަކުގައި އެ މަސައްކަތެއް ކުރާ ތަނެއްގެ ވެރިޔަކަށް ނުވަތަ އެ ތަނަކާ އެބައިމީ ގުޅުންހުރި އެހެން އިސްވެރިޔަކަށް ދައްކަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ލިޔުން ނުދައްކާނަމަ، އެފަދަ އިންސްޕެކްޓަރެއް، ބަލައި ފާސްކުރުން ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް އެފަދަ ތަނަކަށް ނުވެއްދުމުގެ ބާރު ތަނުގެ ވެރިޔާއަށް ނުވަތަ އެ ތަނަކާ އެބައިމީ ގުޅުންހުރި އެހެން އިސްވެރިޔަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ބަލައި ފާސްކުރާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިންސްޕެކްޓަރުން

24. މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބައްޔިނާކުރާ ގޮތުގެމަތިން، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކެމިކަލްތައް ނުވަތަ ކެމިކަލް ހަތިޔާރު ގެންގުޅޭ ނުވަތަ އުފައްދާ ނުވަތަ ރައްކާކުރާ ތަންތަން އެ ތަންތަނުގެ ވެރިފަރާތުގެ ހުއްދައާއެކު ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ބަލައި ފާސްކުރެވިދާނެއެވެ.

ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ލިބިގެންވާ އިމްތިޔާޒު

25. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ކުރިއަށްގެންދާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިންސްޕެކްޓަރުންނާއި އެފަދަ އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުތަކުގައި ހިމެނޭ އޮބްޒާވަރުންނަށް، އެ ފަރާތްތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ ބަލައި ފާސްކުރުމާއި ގުޅޭ ގޮތުން ނުވަތަ އެފަދަ ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ހިންގުމާއި ބެހޭގޮތުން ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުތަކާއި ދެމެދުގައި ޖެނެރަލްގެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގެސްޓްރާއްޖޭ ގައި، ވިއެނާ ކޮންވެންޝަން އޮން ޑިޕްލޮމެޓިކް ރިލޭޝަންސްގެ ދަށުން ލިބިދޭފަދަ އަންނަނިވި އިމްތިޔާޒުތައް ގަވާއިދުގެމަތިން ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުގެ މެންބަރުންގެ ނަފްސުގެ ރައްކާތެރިކަން އެ މީހުންނަށް ފުރިހަމައަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ހައްޔަރުކުރުމެއް ބަންދުކުރުމަކަށް އެ މީހުން ހިފެހެއްޓުން ނުވާނެއެވެ. އެ މީހުންނާ އެކަށީގެންވާ އިޙްތިރާމާއި މުޢާމަލާތްތަކެއް، އެ މީހުންގެ ނަފްސާއި، މިނިވަންކަމާއި ޝަރަފުގެ ބޮޑުތަކުރުމާއި ކުރިއަރައިގެން އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތައް ދިވެހިރާއްޖެއިން އަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) ވިއެނާ ކޮންވެންޝަން އޮން ޑިޕްލޮމެޓިކް ރިލޭޝަންސް 1961 ގެ ދަށުން ޑިޕްލޮމެޓިކް ބޭގްތަކަށް ދިނުމާއި މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނަށް ލިބޭ އިނދޫނުކަމެއް އިމްތިޔާޒުތައް ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުގެ މެންބަރުން ދިރިއުޅޭ އަދި މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުގެ މެންބަރުންގެ މަސައްކަތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނާއި އިޖްތިމާޢީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުނުވާނެއެވެ. އެގޮތުން، އެ މީހުން ދިރާގަތް ޤާނޫނާއި ތަރްތީބުތަކާ ހިނގައި ދިޔުމާއި ގުޅުން އިސްތިސްނާވާ ބަޔާން ކުރާނީ އެކަމަށް އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި، އަންނަނިވި ބަލައިފާސްކުރުމުގައި އެ މީހުން ބަލައިފާސްކުރުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަދަނީ ނުވަތަ އިދާރީ ދައުވާއަކުންވެސް އަތުނުލެވޭން ނުވާނެއެވެ.

(1) އިންސްޕެކްޝަންގެ ބާރުމަތިން އިންސްޕެކްޓަރުންނާއި އޮބްޒަރވަރުން އެ ފަރާތްތަކުގެ ފަރުމާގެ ނަމުގައި ގެންގުޅޭ ނުއުފުލޭ މުދަލާ ގުޅޭގޮތުން ފުރަތަމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ނުއުފުލޭ މުދަލެއްގެ މިލްކުވެރިކަމާ ގުޅޭ ދައުވާއެއް؛

(2) އިންސްޕެކްޓަރުންނާއި އޮބްޒާރވަރުން ހިސްސާވާ ފަރާތުގެ ފަރާތުން ނޫން ގޮތަކަށް އަމިއްލަ ގޮތުން އެގްޒެކިއުޓަރ، އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ނުވަތަ ވާރިސެއްގެ ގޮތުގައި އެ އިންސްޕެކްޓަރު ނުވަތަ އޮބްޒާރވަރު ބަރާބަރަށް ބައިވެރިވާ ތަރިކައިގެ ދައުވާއެއް؛

(3) ރަސްމީ މަސައްކަތުގެ ބޭރުން އިންސްޕެކްޓަރުންނާއި އޮބްޒަރވަރުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރާ ފަންނީ ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތަކާ ގުޅިގެން ކުރާ ދަޢުވާއެއް.

(ނ) ވިއެނާ ކޮންވެންޝަން އޮން ޑިޕްލޮމެޓިކް ރިލޭޝަންސް 1961 ގެ ދަށުން ޑިޕްލޮމެޓިކް އޭޖެންޓުން ބޭނުންކުރާ ލިޔެކިޔުމާއި މުއާސަލާތާއި މުޢާމަލާތްތަކާއި ރަސްމީ ފޮނުވުންތަކަށް ލިބޭ އިމްތިޔާޒުތައް ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުގެ މެމްބަރުންނާއި އޮބްޒަރވަރުން ބޭނުންކުރާ ލިޔެކިޔުމާއި މުއާސަލާތާއި މުޢާމަލާތްތަކާއި ރަސްމީ ފޮނުވުންތަކަށް ދިނުން ލާޒިމުވާނެއެވެ. އެގޮތުން، އިންސްޕެކްޝަން ސައިޓުގެ ބާރުތަކާ ސޮއިކުރާ ދައުލަތުގެ އިންސްޕެކްޝަން ޓީމު އާއި މުޢާމަލާތްތަކާއި ސިއްރުކުރުވާފައިވާ ކޮމިއުނިކޭޝަނާ ގުޅޭ ބަދަލުކުރުމުގެ ޙައްޤު ދިނުން ލާޒިމުވާނެއެވެ.

(ބ) އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ޖެއްސުންތައް ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ޖެއްސުމެއް ނުވަތަ ފީއެއް ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުގެ މެމްބަރުންގެ އަތުން ނަގައިގެންނުވާނެއެވެ.

(1) މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުގެ ތެރޭގައި އާންމު ގޮތުގައި ހިމެނޭ ނުސީދާ ޖެއްސުންގެ ބާވަތްތައް؛

(2) އިންސްޕެކްޝަންގެ ބޭރުގައި އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުގެ މެމްބަރުންނާއި އޮބްޒަރވަރުން އެ ފަރާތްތަކުގެ ފަރުދީ ނަމުގައި ގެންގުޅޭ ނުހުރި މުދަލު ގެއްލުވުން ފިޔަވައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ނުހުރި މުދަލު ދޫކޮށްލުން ދައުލަތުގެ ފައިސާއާއި ނުވަތަ ޖެއްސުން؛

(3) ވިއެނާ ކޮންވެންޝަން އޮން ޑިޕްލޮމެޓިކް ރިލޭޝަންސްގެ އާޓިކަލް 39 ގެ 4 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި އެއްގޮތަށް ގެންގުޅެމުން، ބިމުން، ނުވަތަ ވާރުތަ މުދަލުން އަދި ތަރިކައިން ނަގާ ޖެއްސުން؛

(4) އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުގެ މެމްބަރުންނަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ލިބޭ އަމިއްލަ އާމްދަނީއާ ގުޅިގެން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ނުވަތަ ޖެއްސުން؛

(5) އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުގެ މެމްބަރުން ހޯދާފައިވާ ވަކި ޚިދުމަތްތަކަށް އަދާކުރާ ފައިސާއާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރާ ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތްތަކުގައި ކުރާ އިންވެސްޓްމަންޓްތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ކެޕިޓަލް ޖެއްސުން.

ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންސްޕެކްޝަނުން ވިޔަފާރިކުރުން

26. ބަޔަކު ފާސްކުރުމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޓީމުގެ ފަރާތުން އޮބްޒަރވަރުން އަމިއްލަ މަންފާއަށްޓަކައި ވިޔަފާރީގެ އެއްވެސް މުޢާމަލާތެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

އިންސްޕެކްޝަނަށް ބޭނުންކުރާ އާލާތްތަކާއި އިންސްޕެކްޝަނުގެ އަމިއްލަ ތަކެތި ބެލުން ނުހުއްޓުން

27. (ހ) ބަޔަކު ފާސްކުރުމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންސްޕެކްޝަން ކުރިއަށްގެންދާ އިންސްޕެކްޝަނުގައި ބޭނުންކުރާ އާލާތްތަކާއި ސާމްޕަލްތަކާ ހުރިހާ ރެކޯޑެއް ހިފެހެއްޓޭނެއެވެ. އަދި އެފަދަ އެއްޗެއް އެހެން ދައުލަތަކަށް ނުފޮނުވާނެއެވެ.

(ށ) ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުގެ އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ބޭނުންކުރާ ވިޔަފާރީގެ ކަމާބެހޭ ފާރަވެރިކަމުގެ ދަށުން ވިޔަފާރިއާ އެއްޗެހި ހުއްޓުވުމަށް އެނގިފައިވާ ވިޔަފާރި އެއްޗެހި ހުއްޓުވުމުގެ ހައްދު އެ ފަރާތްތަކަށް ހިމެނޭނެއެވެ. އަދި އެފަދަ އެއްޗެއް ޢަމަލުކުރާ ފޯމު ބެލުން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.

އިމްތިޔާޒުތައް އުވާލުން

28. ބަޔަކު ފާސްކުރުމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޓީމުގެ ފަރާތުން ދިނުމަށް ދާއިރާތަކުގެ ދަށުން ޕާޓީގެ އިމްތިޔާޒުތަކުގެ ސަބަބުން ޤާނޫނު އިންސާފު ހިނގުމަށް ހުރަސްއެޅުމާއި ކަމާ ގުޅޭ ޖަވާބުދާރީވާނަމަ، އަދި އެފަދަ އިމްތިޔާޒުތަކުގެ އުވާލުމުން ޑިޕްލޮމެޓިކް ގޮތުން ޚިލާފުވާ ކަމެއް ނުވާނަމަ، އެ އިމްތިޔާޒުތައް އުވާލުމުގެ ބާރު ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ އެއްޗަކުން ކުރެވޭ ހިތްވަރުން

29. މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދަކާ ޚިލާފުވާ ދިވެހިރާއްޖެއިން އެއްޗެއް ދިޔައީ އިންސްޕެކްޝަނަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އެއްޗެއް ކަމަށް ބެލުމުގެ ގޮތުން، އެފަދަ ކުރިކުރުން އެއާ ވިޔަފާރީގައި އިޖުރާއަތު މަރުކަޒުން ބަޔަކު އެއްޗެއްގެ ޒާތުގައި ބަޔަކު، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނާއި އެ ފަރާތުގެ ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތުގެ ސަލާމަތީ އެއްޗެހި ކުރިއަށް ހިފެހެއްޓޭނެއެވެ.

ކުށާއި އަދަބު

ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލްތަކާ ގުޅޭ ކުށް

30. (ހ) އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރާ މީހާ އެ ކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) މުއާހަދާގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ޤައުމުތަކުގެ އިޚްތިޔާރު ހިނގާ ސަރަޙައްދުތަކުން ބޭރުގައި، ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލްތައް އުފެއްދުން ނުވަތަ ލިބިގަތުން ނުވަތަ އަތުގައި ބެހެއްޓުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޭ ފަރާތުން ލައިސަންސް ހޯދުމަކާ ނުލައި ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލެއް އުފެއްދުން ނުވަތަ ލިބިގަތުން ނުވަތަ އަތުގައި ބެހެއްޓުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރުން؛

(3) ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލެއް މުއާހަދާގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ޤައުމެއްގެ އިޚްތިޔާރު ހިނގާ ސަރަޙައްދުން ބޭރުކޮށް މުއާހަދާގައި ބައިވެރިވެފައިނުވާ ޤައުމެއްގެ ސަރަޙައްދަކަށް ގެންދިއުން؛

(4) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިޔަސް، ކުރިއަށް ލިޔުމުން އަންގާ 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ނޯޓިސެއް ދިނުމަކާ ނުލައި، ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލެއް، މުއާހަދާގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ޤައުމަކަށް ގެންދިއުން؛

(5) މުއާހަދާގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ޤައުމަކުން ގެންނަ ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލެއް، ތިންވަނަ ޤައުމަކަށް ގެންދިއުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، އެ ކުރި ކުށެއްގެ ކުށުގެ ބާވަތަށް ބަލައި -/500000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން -/1000000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން ނުވަތަ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހާއި، 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ޖަދުވަލު 2 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލްތަކާ ގުޅޭ ކުށް

31. (ހ) ޖަދުވަލު 2 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލްއެއް ނުވަތަ އެފަދަ ކެމިކަލް ހިމެނޭ އުފެއްދުމެއް މުއާހަދާގައި ބައިވެރިވެފައިނުވާ ޤައުމަކުން ގެނައުމާއި އެފަދަ ޤައުމުތަކަށް ގެންދިއުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަށް އިސްތިސްނާގެ ގޮތުން، އަންނަނިވި އުފެއްދުންތަކަކީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް ޖަދުވަލު 2 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލް ހިމެނޭ އުފެއްދުމެއްގެ ގޮތުގައި ނުބެލޭނެއެވެ.

(1) އެ އުފެއްދުމުގައި 1% (އެކެއް އިންސައްތަ) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަދު މިންވަރަކުން މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2A ނުވަތަ 2A* ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލް ހިމެނޭ އުފެއްދުންތައް؛

(2) އެ އުފެއްދުމުގައި 10% (ދިހައެއް އިންސައްތަ) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަދުން މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2 ގެ 2B ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލްތައް ހިމެނޭ އުފެއްދުންތައް؛

(3) އެ އުފެއްދުމަކީ ރީޓެއިލް ވިޔަފާރިއަށް ބޭނުންކުރާ ކޮންސިއުމަރ މުދަލެއްގެ ގޮތުގައި އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތަށް ބަންދުކުރެވިފައިވާ މުދަލަކަށްވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، -/100000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން -/500000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން ނުވަތަ 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހާއި، 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ޖަދުވަލު 3 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލްތަކާ ގުޅޭ ކުށް

32. (ހ) އެންޑް-ޔޫސަރ ސެޓްފިކެޓް ހޯދުމަކާ ނުލައި މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 3 ގައި ހިމެނޭ ކެމިކަލެއް މުއާހަދާގައި ބައިވެރިވެފައިނުވާ ޤައުމަކަށް ގެންދިއުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، އެ ކުރި ހަރަކާތްތަކުގެ ކުށުގެ ބާވަތަށް ބަލައި -/100000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން -/250000 (ދެލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން ނުވަތަ 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ނުދިގު މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

އާންމު ކުށްތައް

33. (ހ) އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރާ މީހާ އެ ކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ކެމިކަލް ހަތިޔާރު ތަރައްޤީކުރުން ނުވަތަ އުފެއްދުން ނުވަތަ ލިބިގަތުން ނުވަތަ ރައްކާކުރުން ނުވަތަ ބެހެއްޓުން؛

(2) ސީދާ ގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުންވިޔަސް ކެމިކަލް ހަތިޔާރު އެހެން މީހަކަށް ދިނުން ނުވަތަ ފޮނުވުން؛

(3) ކެމިކަލް ހަތިޔާރު ބޭނުންކުރުން؛

(4) ކެމިކަލް ހަތިޔާރު ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި އަސްކަރީ ތައްޔާރީތައްހެދުން؛

(5) މުޢާހަދާ ތަސްދީޤުކޮށްފައިވާ ޤައުމުތަކަށް މަނާކުރެވިފައިވާ އެއްވެސް ހަރަކާތްތަކެއްގައި މީހަކު ބައިވެރިވުމަށް އެހީތެރިވުން، ނުވަތަ އެފަދަ ކަމަކަށް ހިތްވަރުދިނުން ނުވަތަ ބާރުއެޅުން؛

(6) ކެމިކަލް ހަތިޔާރު ބޭނުންކުރުމަށް ފަދަ އަސްކަރީ ތައްޔާރުވުމުގައި ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރެއްގެ ގޮތުގައި ރަޔަޓް ކޮންޓްރޯލް އެޖެންޓެއް ބޭނުންކުރުން؛

(7) މުޢާހަދާ ތަސްދީޤުކޮށްފައިވާ ޤައުމުތަކަށް މުޢާހަދާގެ ދަށުން މަނާކުރެވިފައިވާ އެހެންވެސް ހަރަކާތްތަކެއްގައި ބައިވެރިވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، އެ ކުށަކީ ކުށެއްގެ ކުޑަބޮޑުމިނަން ބަލައި -/500000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން -/1000000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން ނުވަތަ 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހާއި، 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާއާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން އަމަލުކޮށްފައިވާނަމަ، ކުރިން އެންގުމަކާ ނުލައި ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮންވެންޝަން އެ ހަތިޔާރެއް ދަށުގައި ނަގައި އެ ހަތިޔާރުތަކެއް ނައްތާލުމަށް ބަލަހައްޓާ ތަނަކަށް ބެހެއްޓުމުގެ ބާރު އެ ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ބަލައި ފާސްކުރުމާގުޅޭ ކުށްތައް

34. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރިއަށްގެންދާ ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމުންކުރެ ކަމެއް ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި ބައިވެރިވާ އިންސްޕެކްޝަން ޓީމާއި އެ މީހުންގެ އެސިސްޓެންޓުން، މަޢުލޫމާތު ހޯދުމުގައި އެހީތެރިކަމާއި އެއްބާރުލުން ނުދިނުން؛

(2) އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުގެ އެއްވެސް މެންބަރަކަށް ނުވަތަ އޮބްޒަރވަރަކަށް ހުރަސްއެޅުމާއި މަސައްކަތް އަދާކުރުމަށް ދަތިކުރުން؛

(3) އިންސްޕެކްޝަން ޓީމުން ހުށަހަޅާ އެއްވެސް ސުވާލަކަށް ނުވަތަ އާދޭހަކަށް، އެ މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ އަސަރުކުރާފަދަ ނިޔަތުގައި، ދޮގު ސުވާލު ނުވަތަ އާދޭސް ނަހަމަގޮތުން ނުވަތަ ދޮގު އެއްޗަކަށް ގެންގުޅުން ދިނުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، -/200000 (ދެލައްކަ) ރުފިޔާ އަށްވުރެ ބޮޑުނުވާ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން ނުވަތަ 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނުވާ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، -/200000 (ދެލައްކަ) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން -/400000 (ހަތަރުލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން ނުވަތަ 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހާއި 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ކުށް ކުރުމަށް އެހީތެރިވުމާއި ހިތްވަރު ދިނުން

35. މުޢާހަދާގައި މަނާކޮށްފައިވާ ކަމެއް ކުރުމަށް އެއްވެސް ގޮތަކުން، އެހީތެރިވުމަކީ، ނުވަތަ ހިތްވަރުދިނުމަކީ، ނުވަތަ ބާރު އެޅުމަކީ ކުށެކެވެ. އަދި އެފަދަ ކުށެއް ކުރާ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، މި ޤާނޫނުގައި އެ ކުށެއް ކުރި މީހަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބެވެ.

ހަތްވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

ޖަދުވަލު

36. މި ޤާނޫނުގައި ހިމެނޭ 3 ޖަދުވަލަކީ މި ޤާނޫނުގެ ބައެކެވެ. އެ ތިން ޖަދުވަލާއި މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެ ޖަދުވަލުތަކަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތައްވެސް ހިއްސާވާނީ، މި ޤާނޫނާ އެކުގައެވެ.

ގަވާއިދު ހަދައި ހިންގުން

37. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަންނަނިވި ކަންކަމާ ގުޅޭ ގަވާއިދު ހަދަންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކެމިކަލް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓްކުރުމާއި އެކްސްޕޯޓްކުރުމުގެ ލައިސަންސްދޫކުރުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕްރިކަރސަރތަކަށް ލައިސަންސްދޫކުރުން؛

(3) ޕްރިކަރސަރތަކުގެ މިންގަނޑުތައް؛

(4) ކެމިކަލް ރައްކާކުރުމާއި، ގުދަންކުރުމާއި، ތަންތަނަށް އުފުލުމާއި، ބަންދުކުރުމާއި، ލޭބަލްޖެހުމާއި، އަދި އިސްތިހާރުކުރުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުތުތައް؛

(5) ރެކޯޑު ބަލަހައްޓައި ރިޕޯޓުކުރުމުގެ ޝަރުތުތަކާއި އުސޫލުތައް؛

(6) ކެމިކަލް ހަތިޔާރު ނައްތާލުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް.

(ށ) މި ޤާނޫނު ހިންގުމަށްޓަކައި ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގާނީ މިނިސްޓްރީގެ ލަފާގެ މަތިން ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮމިޓީން. އަދި މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ 6 (ހައެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ގަވާއިދުތައް ހަދައި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދުގެ އިތުރުން އެހެން ގަވާއިދުތައް ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮމިޓީން ހަދަމުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހަދާނެއެވެ.

ޤާނޫނަށް އިސްކަންދިނުން

38. އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވިޔަސްވެސް، ކެމިކަލް ހަތިޔާރު އުފެއްދުމާއި، ނުވަތަ ގުދަންކުރުމާއި ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމާއި ނުވަތަ އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދިއުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ޢަމަލުކުރަންވީ އުސޫލުތަކުގައި، ނުވަތަ ކެމިކަލް ހަތިޔާރާއި، ހަރަކާތްތަކުގައި، ވީމާ ކެމިކަލް ބޭނުންކުރާ މުޢާހަދާގެ ދަށުން ވާޖިބުވާ ކަންކަމުގައި، ނުވަތަ މުޢާހަދާގެ ދަށުން އޯގަނައިޒޭޝަނުން ހިންގާ ކެމިކަލް ޓެކްނިކަލް ސެކްރެޓޭރިއެޓުގެ އިންސްޕެކްޝަނާ ކެމިކަލް ހަތިޔާރާ ބެހޭ ކަންކަމުގައި އިސްކަން ދޭނީ މި ޤާނޫނަށެވެ.

ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުން

39. މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަސްދީޤުކުރެއްވުމުން، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސް ދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

މާނަކުރުން

40. މި ޤާނޫނުގައި ލަފުޒެއް ނުވަތަ އިބާރާތެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭންވާނޭ ހިނދަކު، އަންނަނިވި ލަފުޒުތަކާއި އިބާރާތްތަކަށް ދީފައި އޮތީ، އެ ލަފުޒުތަކާއި އިބާރާތްތަކަށް ތިރީގައި ދީފައިއޮތް މާނަކުރުމެވެ.

(ހ) "ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮމިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޤާއިމުކުރެވޭ ކެމިކަލް ހަތިޔާރުބޭނުން ކެމިކަލް ވެޕަންސް ކޮމިޓީއަށެވެ.

(ށ) "މުޢާހަދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، "ދަ ކޮންވެންޝަން އޮން ދަ ޕްރޮހިބިޝަން އޮފް ދަ ޑިވެލޮޕްމަންޓް، ޕްރޮޑަކްޝަން، ސްޓޮކްޕައިލިންގ އެންޑް ޔޫސް އޮފް ކެމިކަލް ވެޕަންސް އެންޑް އޮން ދެއަރ ޑިސްޓްރަކްޝަން 1993" އަށެވެ.

(ނ) "އޯގަނައިޒޭޝަން ފޯ ދަ ޕްރޮހިބިޝަން އޮފް ކެމިކަލް ވެޕަންސް" ނުވަތަ "އޯގަނައިޒޭޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ދަ ކޮންވެންޝަން އޮން ދަ ޕްރޮހިބިޝަން އޮފް ދަ ޑިވެލޮޕްމަންޓް، ޕްރޮޑަކްޝަން، ސްޓޮކްޕައިލިންގ އެންޑް ޔޫސް އޮފް ކެމިކަލް ވެޕަންސް އެންޑް އޮން ދެއަރ ޑިސްޓްރަކްޝަން 1993 ގެ އާޓިކަލް VIII ގެ ދަށުން އެ މުޢާހަދާގެ މެންބަރު ޤައުމުތަކުން މުޢާހަދާ ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި

ކަށަވަރުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް އުފައްދާފައިވާ އޯގަނައިޒޭޝަނަށެވެ.

(ށ) "ކެމިކަލް ހަތިޔާރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްޗެހި އެކުގައި ނުވަތަ ވަކިވަކިންނެވެ.

(1) މުޢާހަދާގެ ދަށުން މަނާކުރެވިފައިނުވާ ބޭނުންތަކަށް، އެ ބޭނުންތަކާ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް އެކަންކަމަށް ބޭނުންކުރާ އެކަށީގެންވާ ބާވަތްތަކާއި ފިޔަވައި، އެހެނިހެން ވިހަ ކެމިކަލް އަދި އޭގެ ޕްރިކަރސަރތައް؛

(2) މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވިހަ ކެމިކަލްސް މީހަކު މަރުވާފަދަ ގޮތަކަށް ނުވަތަ އަނިޔާވާފަދަ އަސަރުތައް ދެވޭގޮތަށް، އެ އެއްޗެހި ބޭނުންކުރުމުން ވިހަ ކެމިކަލް ބޭރުވެގެންދާފަދަ ގޮތަކަށް ފަރުމާކޮށްފައިވާ ހަތިޔާރާއި ވަޞީލަތާއި، އާލާތްތައް؛

(3) މި އަކުރުގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަތިޔާރާއި ވަޞީލަތާއި، އާލާތްތަކާ ސީދާ އެކުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ފަރުމާކޮށްފައިވާ އެއްވެސް އެއްޗެއް.

(ނ) "ޕްރިކަރސަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއްވެސް ވިހަ ކެމިކަލެއް އުފެއްދުމަށް އެއްވެސް މަރުޙަލާއެއްގައި ބޭނުންކުރާ އެއްވެސް ކެމިކަލް ރިއެކްޓެންޓަކަށެވެ.

(ރ) "ރަޔަޓް ކޮންޓްރޯލް އެޖެންޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ އެއްވެސް ޖަދުވަލެއްގައި ނުހިމެނޭ، އިންސާނުންގެ ހިއްސުތަކަށް އިރިޓޭޝަނާއި އަސަރުކުރާ ނުވަތަ ޖިސްމާނީ ގޮތުން ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް ގެނުވާ، އެ އެއްޗެއް ބޭނުންކުރުން ހުއްޓާލުމުން ކުޑަ ދުވަސްކޮޅެއްގެ ތެރޭގައި ފިލައިގެންދާ އަސަރުތަކެއް ދޭ އެއްވެސް ކެމިކަލަކަށެވެ.

(ބ) "ޝެޑިއުލްޑް ކެމިކަލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1، 2 އަދި 3 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އޭގެ ކެމިކަލް އެބްސްޓްރެކްޓް ސަރވިސްގެ ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު ނުވަތަ ވަކި ނަންބަރުދީފައިވާ ކެމިކަލް ނަމުން ނުވަތަ ސްޓްރަކްޗަރަލް ފޯމިއުލާއިން ވަކިކޮށް ދެނެގަނެވޭ ކެމިކަލްތަކަށެވެ. މި މާނައިގައި، އެފަދަ ކެމިކަލްތަކުގެ އަސްލު ނުވަތަ އުފެއްދި ގޮތް ނުވަތަ އުފެއްދި ފެސިލިޓީ ނުވަތަ ޕްރޮސެސް ނުވަތަ ގެނައި ތަނަކާ ނުބެލި ކެމިކަލަކީ ޝެޑިއުލްޑް ކެމިކަލެކެވެ.

(ޅ) "ޖަދުވަލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ޑިސްކްރީޓް އޯގަނިކް ކެމިކަލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އޮކްސައިޑު، ސަލްފައިޑް އަދި މެޓަލް ކާބަނޭޓް ފިޔަވައި ކާބަނުގެ ހުރިހާ ކޮމްޕައުންޑްސް ހިމެނޭ ކްލާސްއަކަށް ނިސްބަތްވާ ކެމިކަލަކަށެވެ.

(ކ) "ވެރިފިކޭޝަން އެނެކްސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މުޢާހަދާއާ އެކުގައި ހިމަނާފައިވާ "އެނެކްސް އޮން އިމްޕްލިމެންޓޭޝަން އެންޑް ވެރިފިކޭޝަން" އަށެވެ.

(އ) "ކެމިކަލް އުފެއްދުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކެމިކަލް ރިއެކްޝަނަކުން ކެމިކަލް އުފެއްދުމެވެ.

(ވ) "ކެމިކަލް ޕްރޮސެސްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކެމިކަލް އެހެން ކެމިކަލަކަށް ބަދަލުނުކޮށް، ކެމިކަލަށް ފޯމިއުލޭޝަން، އެކްސްޓްރެކްޝަން އަދި ޕިއުރިފިކޭޝަން ފަދަ ޕްރޮސެސްތަކެއް ހިންގުމެވެ.

(މ) "ކެމިކަލް ބޭނުންކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކެމިކަލް ރިއެކްޝަނަކުން އެ ކެމިކަލް އެހެން ކެމިކަލަކަށް ބަދަލުކުރުމެވެ.

(ފ) "އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދިއުން" ނުވަތަ "ގެންދިއުން" ނުވަތަ "ގެނައުން" ނުވަތަ "ދިނުން" ނުވަތަ "ފޮނުވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކެމިކަލެއް އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ނުވަތަ އެކަކުގެ އަތުން އަނެކަކުގެ އަތަށް ހަވާލުކުރުން ނުވަތަ ޓްރާންސްޕޯޓްކުރުން ނުވަތަ ޓްރާންސްޝިޕްމެންޓްކުރުން ނުވަތަ ޓްރާންސިޓްކުރުން ނުވަތަ ކެމިކަލް އިމްޕޯޓްކުރުން ނުވަތަ އެކްސްޕޯޓްކުރުމެވެ.

(ދ) "ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިންސްޕެކްޓަރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދަ ކޮންވެންޝަން އޮން ދި ޕްރޮހިބިޝަން އޮފް ދަ ޑިވެލޮޕްމަންޓް، ޕްރޮޑަކްޝަން، ސްޓޮކްޕައިލިންގ އެންޑް ޔޫސް އޮފް ކެމިކަލް ވެޕަންސް އެންޑް އޮން ދެއާ ޑިސްޓްރަކްޝަންގެ "ވެރިފިކޭޝަން އެނެކްސް" ގެ ޕާޓް II، ސެކްޝަން A" ގެ ދަށުން، މުޢާހަދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޓެކްނިކަލް ސެކްރެޓޭރިއެޓުން ނުވަތަ ވަކިވަކިން ޙަރަކާތްތެރިވުމަށް އޯގަނައިޒޭޝަނުން ކަނޑައަޅާ މީހުންނަށެވެ.

(ދ) "ކެމިކަލް ހަތިޔާރު އުފައްދާ ފެސިލިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، 1 ޖަނަވަރީ 1946 އިން ފެށިގެން، ކެމިކަލް އުފެއްދުމަށް، ރައްކާކުރުމަށް ހިފެހެއްޓުމާ ނުވަތަ އެފަދަ ބޭނުމަކަށްޓަކައި އިމާރާތްކުރެވިފައިވާ ތަންތަނަށެވެ.

(ރ) "ފެސިލިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ކެމިކަލް އުފައްދާ ކާރުޚާނާތަކާއި، އެތަކެތި ގެންގުޅޭ ބަލަހައްޓާ ލެބޯޓަރީތަކާއި ގުދަންތަކާ ތަންތަނާއި އަދި މިކަންކަމުގެ އިދާރީ ބޭނުމުގެ ބަލަހައްޓާ ތަންތަނަށެވެ.

(ސ) "އެންޑް ޔޫސަރ ސެޓިފިކެޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، އެއް ޤައުމުން އަނެއް ޤައުމަކަށް އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ކެމިކަލެއް ޓްރާންސްފަރ ކުރާއިރު، އެ ކެމިކަލް އެކްސްޕޯޓްކުރާ ޤައުމުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތަށް، އެ ކެމިކަލް ލިބިގަންނަ މީހާ އެ ކެމިކަލްގެ ބޭނުންކުރާނެ ހަމައެކަނި ފަރާތްކަމުގައި ބަޔާންކޮށް ދޫކޮށްފައިވާ ސެޓިފިކެޓަށެވެ.

(ށ) "ފެސިލިޓީ އެގްރީމަންޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ކެމިކަލް ހަތިޔާރާއި މި ހަތިޔާރުތަކާ އުފެއްދުމާ ފެސިލިޓީތަކާއި އަދި މުޢާހަދާގެ ދަށުން ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ވަކި ފެސިލިޓީއަކަށް ނިސްބަތްކޮށް އޮން ސައިޓް ވެރިފިކޭޝަން ކުރުމަށް އޯގަނައިޒޭޝަނާއި މުޢާހަދާގައި ބައިވެރިވާ ދައުލަތްތަކާ ދެމެދު ވެވޭ އެގްރީމަންޓަށެވެ.

(ބ) "ޓެކްނިކަލް ސެކްރެޓޭރިއެޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، އޯގަނައިޒޭޝަން ފޯރ ދަ ޕްރޮހިބިޝަން އޮފް ކެމިކަލް ވެޕަންސްގެ ބޮޑީތަކުން ސަބްސިޑިއަރީ ބޮޑީއެއްގެ ޓެކްނިކަލް ސެކްރެޓޭރިއެޓަށެވެ.

(ޅ) "މިނިސްޓްރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ކެމިކަލްތަކާއި ކެމިކަލް ހަތިޔާރާ ގުޅޭ ކަންކަން ތަންފީޛުކުރުން ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއަށެވެ.

(ކ) "މިނިސްޓަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ކެމިކަލްތަކާއި ކެމިކަލް ހަތިޔާރާ ގުޅޭ ކަންކަން ތަންފީޛުކުރުން ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ވުޒާރާގެ ވަޒީރަށެވެ.

ޖަދުވަލު 1

https://mvlaw.gov.mv/storage/uploads/dnmW1dzp/uzbjn5kv.pdf

ޖަދުވަލު 2

https://mvlaw.gov.mv/storage/uploads/wz2oj5lx/eyy4qk49.pdf

ޖަދުވަލު 3

https://mvlaw.gov.mv/storage/uploads/GzjXv6nK/hllgvi51.pdf

Print Download PDF